

**OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW W WARSZAWIE**
KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

5020

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ EWANGELICKI

2. Czas powstania

1894 r.

3. Miejscowość

KOBYLA GÓRA

4. Adres

**Kościół Ewangelicko - Augsburski
ul. Powstańców Wlkp.
63-507 Kobyla Góra**

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo **wielkopolskie**

powiat **ostrzeszowski**

gmina **Kobyla Góra**

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Kobyla Góra

7. Przynależność administracyjna
przed 01.01.1999

województwo **kaliskie**

8. Właściciel i jego adres

**Parafia ewangelicko-augsburska
ul. Marcinkowskiego 1a
63 – 600 Kępno**

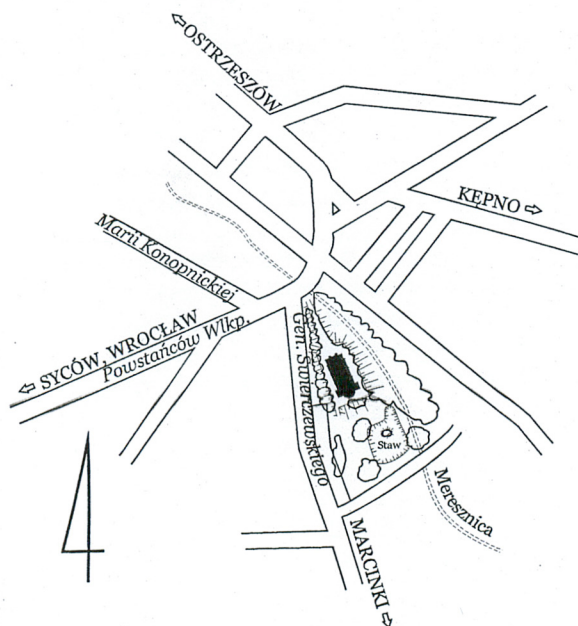
9. Użytkownik i jego adres

**Parafia ewangelicko-augsburska
ul. Marcinkowskiego 1a
63 – 600 Kępno**

10. Rejestr zabytków

713/Ulkp/A

2 6. 10. 2008

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Na podstawie zachowanych dokumentów z pierwszej ćwierci XV wieku można wyciągnąć wniosek, iż Kobyla Góra posiadała prawa miejskie i posługiwała się własną pieczęcią, której wygląd nie zachował się do naszych czasów. Status miasta posiadała do 1793 r., kiedy to w efekcie drugiego rozbioru Polski, znalazła się pod zaborem pruskim.

W 2 poł. XIX w. na terenie Wielkopolski nasiliła się akcja germanizacyjna oraz antykatolicka, przejawiająca się przede wszystkim napływem ludności niemieckiej, w prawie 100 % wyznania ewangelickiego. Kościół ewangelicki powstał w tych okolicznościach w 1894 r. Został wybudowany w stylu neogotyckim, podkreślającym „niemieckość” budynku i jednocześnie opozycję do katolickiego kościoła św. Jadwigi wzniesionego w stylu klasycystycznym. Neogotycki styl świątyni wyraża się przede wszystkim nieotynkowanymi elewacjami, otoczeniem bryły skarpami, zastosowaniem ceglanych fryzów. Dominującym elementem w bryle budynku jest widoczna z daleka prostopadłościenna wieża od strony północnej.

Na konsekrację kościoła przybyła córka cesarza Niemiec Wilhelma II, która na pamiątkę tego wydarzenia podarowała Biblię z dedykacją. Biblia ta znajduje się obecnie w parafii ewangelickiej w Kępnie.

Obecnie kościół jest użytkowany przez polską parafię ewangelicko-augsburską w Kępnie.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA: Kobyla Góra leży w południowej części województwa wielkopolskiego, na terenie pasma wzniesień zwanego Wzgórzami Ostrzeszowskimi, będącego częścią Wału Trzebnickiego. Wzniesienie Kobyla Góra o wysokości 284 m n.p.m. stanowi jego kulminację. Uchodzi ono za najwyższy szczyt Wielkopolski. Wieś znajduje się przy drodze prowadzącej z Sycowa do Ostrzeszowa. Kościół zlokalizowany jest przy drodze do Marcinek. Usytuowany jest na niewielkim wzniesieniu. Podejście do budynku od północy ma postać szerokiej alejki obsadzonej drzewami. Zwrócony jest prezbiterium w kierunku południowym.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA: Budynek murowany z cegły, nieotynkowany. **Konstrukcja dachu** drewniana, krokwiowo – jętkowa, wzmocniona wieszakami i wsparta na belkach. **Dach** pokryty ceglastą dachówką karpiówką, układaną podwójnie „w łuskę”. Iglica wieży przykryta blachą miedzianą. **Posadzka** z płytek ceramicznych. **Sklepienie** w prezbiterium ceglane, konchowe wzmocnione gurtami. **Strop** drewniany w postaci otwartej więźby wspartej poprzez belki na konsolach. **Stołarka okienna** oryginalna. Okna stałe, metalowe, wielopodziałowe, niektóre kwatery okien w prezbiterium uchylne. W prezbiterium wypełniają je witraże, w nawie witraże znajdują się w górnych partiach okien. **Stołarka drzwiowa** oryginalna, wykonana z drewna. Główne drzwi wejściowe dwuskrzydłowe, deskowe wzmocnione okuciami w formie taśm żeliwnych w kształcie stylizowanych gałęzi. Boczne drzwi wejściowe jednoskrzydłowe, deskowe, wzmocnione okuciami w formie taśm żeliwnych w kształcie stylizowanych gałęzi. **Schody** zewnętrzne ceglane. Schody wewnętrzne prowadzące na chór muzyczny drewniane.

RZUT: Kościół jednonawowy na planie prostokąta. Od północy przylega wieża na rzucie kwadratu, ujęta bo bokach przez prostokątne kruchty boczne, z których wschodnia jest mniejsza. Od południa prostokątne prezbiterium zamknięte trzybocznie, po jego bokach prostokątne pomieszczenia występujące poza obrys korpusu, tworząc wraz z rzutem korpusu i prezbiterium zarys krzyża łacińskiego.

BRYŁA: Kościół jednonawowy nakryty stromym dachem dwuspadowym. Od północy, znajduje się wysoka prostopadłościenna wieża, zamknięta smukłym hełmem w kształcie iglicy. Po bokach wieży niesymetryczne kruchty boczne nakryte dachami dwuspadowymi. Kruchta zachodnia wyższa i szersza. Od południa do korpusu przylega węższe i niższe prezbiterium zamknięte trzybocznie, nakryte odrębnym podpartym dachem pięciobocznym. Po bokach prezbiterium zlokalizowane niskie sześciennie bryły zakrystii nakryte odrębnymi dachami namiotowymi. Występują one poza obrys korpusu. W narożach wieży usytuowane masywne skarpy. W połaciach dachów znajdują się prostopadłościennie sterczyny.

ELEWACJE: Północna (frontowa): Niesymetryczna. W centrum wysoka, trzykondygnacyjna wieża ze zwieńczeniem. Po bokach wieży kruchty boczne o różnej wielkości. W przyziemiu wieży wejście główne. Otwór drzwiowy zamknięty odcinkowo umieszczony w uskokowym arkadowym portalu. Nad otworem drzwiowym okulus. Portal ujęty po bokach wydatnymi skarpami. Powyżej znajduje się parapet, który wraz z szerokimi lizenami w narożnikach oraz fryzem kroksztynowym tworzy pole, stanowiące drugą kondygnację, w którym umieszczone są: wąska i wysoka blenda przepruta otworem okiennym oraz okrągły otwór z zegarem. Trzecia kondygnacja dwuosiowa, rozczłonkowana przez arkadowe otwory okienne. Elewacja północna wieży zwieńczona trójkątnym szczytem, wydzielonym geometrycznym fryzem składającym się z ciągu rombów. W tympanonie okulus. Elewacje zachodnia, południowa oraz wschodnia wieży ukształtowane analogicznie do elewacji północnej, jedynie pod okrągłym otworem zegarowym znajdują się dwa wąskie otwory okienne. Zachodnia kruchta dwukondygnacyjna. Druga kondygnacja jednoosiowa z arkadowym otworem okiennym. Kondygnacje rozdzielone są prostym gzymsem. Kruchta wschodnia jednokondygnacyjna, jednoosiowa z arkadową blendą. Ponad kruchtami fragmenty trójkątnego szczytu, artykułowanego sześcioma zamkniętymi półokrągło blendami, po trzy z każdej strony wieży.

Południowa (tylna): W centrum elewacji znajduje się prezbiterium ujęte bo bokach przez mniejsze, wystające poza obrys korpusu, elewacje zakrystii. Prezbiterium zamknięte trzybocznie. Każdy z boków zamknięcia artykułowany przez wysoki arkadowy otwór okienny. Elewacje zakrystii pozbawione są artykulacji.

Zachodnia (boczna): Jednokondygnacyjna, składająca się z trzech przęseł. Każde przęsło wydzielone przez wnękę z biforyjnym otworem okiennym oraz smukłą skarpe. Przęsło północne rozczłonkowane niższym zdwojonym otworem okiennymi, pod którym znajduje się okrągła blenda. Po północnej stronie nieznacznie cofnięta elewacja kruchty, od południa elewacja zakrystii.

CD. ZAŁĄCZNIK NR 1.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
3100 m³	400 m²	kościół ewangelicki	kościół ewangelicki
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) <p>Stan zachowania budynku średni. Nieszczelności pokrycia dachowego powodujące zacieki ścian.</p>	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie <ul style="list-style-type: none"> - Zabezpieczenie dachu. - Likwidacja zawilgocenia ścian nawy. - Rozpoczęcie procedury wpisania budynku do rejestru zabytków. 	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

Klucz do budynku znajduje się w parafii ewangelicko – augsburskiej w Kępnie, przy ul. Marcinkowskiego 1a.

22. Bibliografia

tekst: **dr Marcin Szeląg, 2005 r.**

plany, rysunki: **dr Marcin Szeląg, 2005 r.**

zdjęcia fotograficzne: **dr Marcin Szeląg, 2005 r.**

miejsce przechowywania negatywów: **Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu**

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania)

27. Załączniki

11 wkładek

1. Miejscowość: KOBYLA GÓRA	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina: KOBYLA GÓRA	KOŚCIÓŁ EWANGELICKI	CD. OPISU, MAPA ARCHIWALNA, RZUT
3. Powiat: OSTRZESZOWSKI		
4. Województwo: WIELKOPOLSKIE		

CD. PKT. 13.

Kruchta zachodnia dwukondygnacyjna. Kondygnacja dolna z jednym otworem drzwiowym zamkniętym odcinkowo, do którego prowadzą schody, kondygnacja druga artykułowana przez dwa arkadowe otwory okienne. Elewacja zachodnia zakrystii jednokondygnacyjna dwuosiowa rozczłonkowana przez otwór drzwiowy i okienny zamknięte łukami odcinkowymi. **W s c h o d n i a (b o c z n a)** : Ukształtowana analogicznie do zachodniej. Jedynie przy północnym narożniku korpusu cofnięta jednokondygnacyjna elewacja kruchty. Artykułowana jest przez zamknięty odcinkowo otwór drzwiowy, do którego prowadzą schody.

WNĘTRZE: Kościół jednonawowy z węższym i niższym prezbiterium. W nawie znajduje się, dzielący jej północną część na dwa poziomy, chór muzyczny. Elewacje wewnętrzne nawy artykułowane przez arkadowe otwory okienne i lizeny. W górnych partiach lizen znajdują się konsole wspierające belki stropu. Prezbiterium artykułowane arkadowymi otworami okiennymi oraz gurtami sklepienia schodzącymi do posadzki. Gurty mają formę lizen ujętych w narożach przez okrągłe w przekroju słuszki. Do pomieszczeń bocznych zlokalizowanych przy prezbiterium prowadzą zamknięte odcinkowo otwory drzwiowe w zachodniej i wschodniej ścianie prezbiterium. Wejście do kościoła prowadzi przez kruchty – główną w wieży wejściowej oraz boczne, a także przez zakrystie.

WYPOSAŻENIE: Z pierwotnego wyposażenia pozostał drewniany chór muzyczny wsparty na dwóch słupach, zestaw ławek, ambona neogotycka, chrzcielnica neogotycka, witraże

INSTALACJE: Elektryczna.

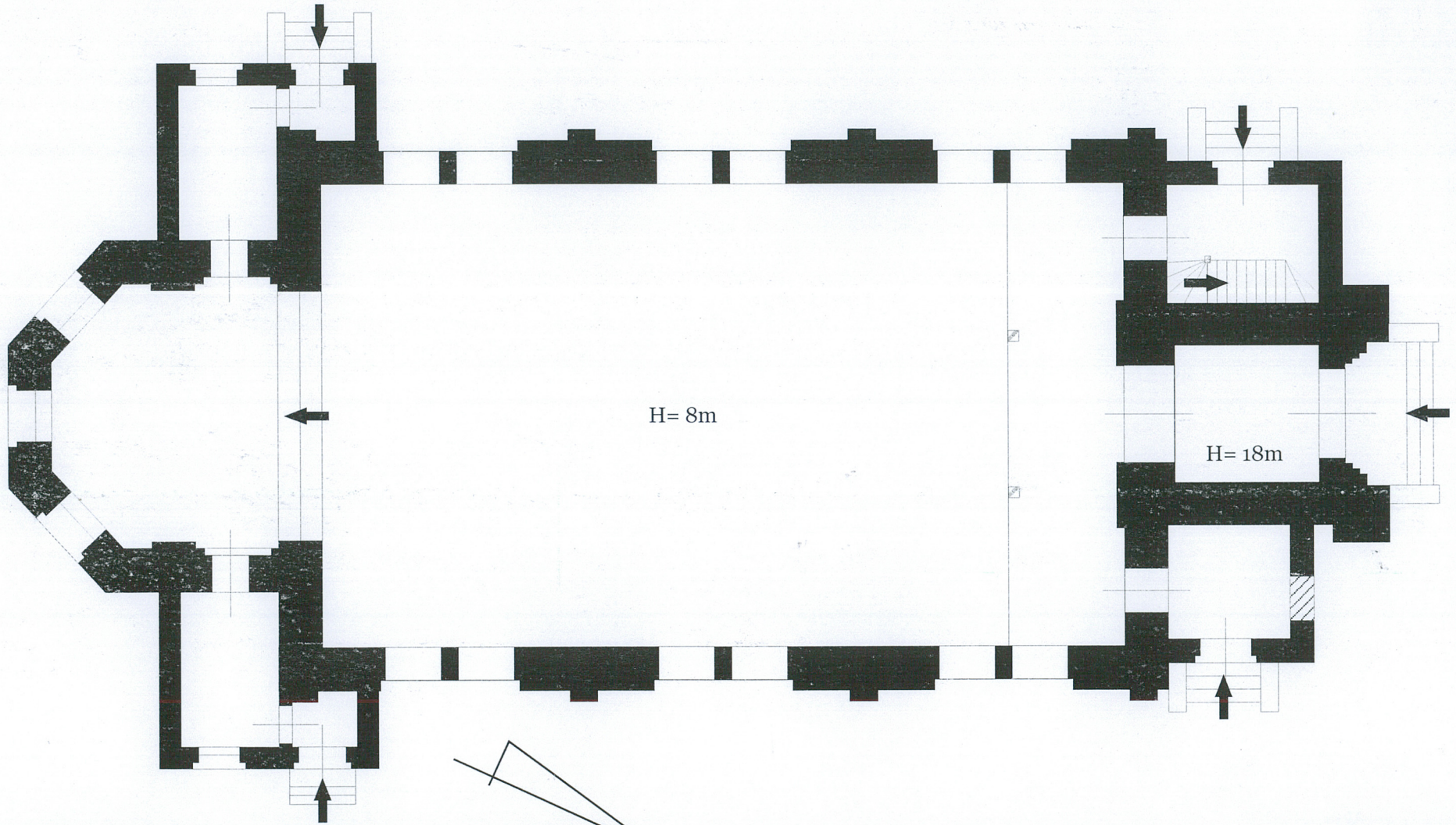
31,52

15,98

H= 8m

H= 18m

13,00

1. Miejscowość: **KOBYLA GÓRA**

5. Obiekt (nazwa jak w karcie)

6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

2. Gmina: **KOBYLA GÓRA**

KOŚCIÓŁ EWANGELICKI

ZDJĘCIA

3. Powiat: **OSTRZESZOWSKI**

4. Województwo: **WIELKOPOLSKIE**

1.

2.

Wkładkę założył: **dr Marcin Szeląg, 2005r.**

Miejsce przechowywania negatywów: **Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu.**

3.

4.

1. Widok ogólny na kościół od strony południowej.
2. Elewacja północna od strony zachodniej.
3. Wieża od strony zachodniej.
4. Widok ogólny od strony zachodniej.
5. Otwór drzwiowy w przyziemiu wieży.

5.

1. Miejscowość: **KOBYLA GÓRA**

5. Obiekt (nazwa jak w karcie)

6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

2. Gmina: **KOBYLA GÓRA**

KOŚCIÓŁ EWANGELICKI

ZDJĘCIA

3. Powiat: **OSTRZESZOWSKI**

4. Województwo: **WIELKOPOLSKIE**

6.

7.

Wkładkę założył: **dr Marcin Szelaąg, 2005r.**

Miejsce przechowywania negatywów: **Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu.**

8.

9.

10.

6. Wieża od strony wschodniej.
7. Szczyt wieży i iglica od strony południowo-wschodniej.
8. Zachodnia kruchta boczna.
9. Wschodnia kruchta boczna.
10. Północna elewacja kruchty wschodniej.

1. Miejscowość: **KOBYLA GÓRA**

5. Obiekt (nazwa jak w karcie)

6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

2. Gmina: **KOBYLA GÓRA**

KOŚCIÓŁ EWANGELICKI

ZDJĘCIA

3. Powiat: **OSTRZESZOWSKI**

4. Województwo: **WIELKOPOLSKIE**

11.

12.

- 11. Elewacja zachodnia.
- 12. Elewacja wschodnia.
- 13. Elewacja południowa
- 14. Widok na wieżę od strony południowo-zachodniej.
- 15. Zakrystia zachodnia.
- 16. Elewacja zachodnia zachodniej zakrystii.

Wkładkę założył: **dr Marcin Szeląg, 2005r.**

Miejsce przechowywania negatywów: **Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu.**

13.
14.

15.
16.

1. Miejscowość: KOBYLA GÓRA	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina: KOBYLA GÓRA	KOŚCIÓŁ EWANGELICKI	ZDJĘCIA
3. Powiat: OSTRZESZOWSKI		
4. Województwo: WIELKOPOLSKIE		

17.

18.

- 17. Zakrystia wschodnia.
- 18. Elewacja wschodnia, widok od strony północnej.
- 19. Prezbiterium od strony wschodniej.
- 20. Elewacja wschodnia, widok od strony południowej.
- 21. Północne przęsło elewacji bocznej.

Wkładkę założył: **dr Marcin Szeląg, 2005r.**

Miejsce przechowywania negatywów: **Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu.**

19.

20.

21.

1. Miejscowość: **KOBYLA GÓRA**

5. Obiekt (nazwa jak w karcie)

6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

2. Gmina: **KOBYLA GÓRA**

KOŚCIÓŁ EWANGELICKI

ZDJĘCIA

3. Powiat: **OSTRZESZOWSKI**

4. Województwo: **WIELKOPOLSKIE**

22.

23.

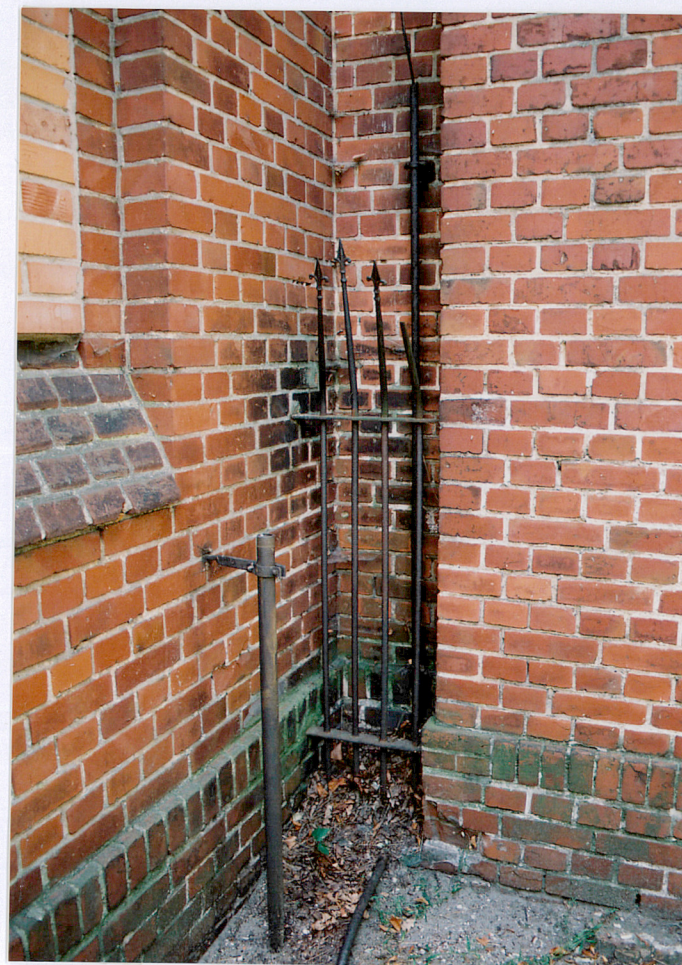
24.

Wkładkę założył: **dr Marcin Szelaąg, 2005r.**

Miejsce przechowywania negatywów: **Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu.**

25.

26.

- 22. Przęsło elewacji bocznej.
- 23. Stolarka drzwi głównych.
- 24. Stolarka drzwi bocznych.
- 25. Schody prowadzące do otworu drzwiowego zakrystii.
- 26. Krata w narożniku pomiędzy wieżą a kruchtą wschodnią.

1. Miejscowość: **KOBYLA GÓRA**

5. Obiekt (nazwa jak w karcie)

6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

2. Gmina: **KOBYLA GÓRA**

KOŚCIÓŁ EWANGELICKI

ZDJĘCIA

3. Powiat: **OSTRZESZOWSKI**

4. Województwo: **WIELKOPOLSKIE**

27.

28.

- 27. Wnętrze – widok na prezbiterium.
- 28. Wnętrze – widok na stronę północną.
- 29. Wnętrze – ściana zachodnia od strony północnej.
- 30. Wnętrze – ściana wschodnia od południa.
- 31. Wnętrze – ściana zachodnia od południa.
- 32. Wnętrze – ściana wschodnia od północy.

Wkładkę założył: **dr Marcin Szeląg, 2005r.**

Miejsce przechowywania negatywów: **Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu.**

29.

31.

30.

32.

1. Miejscowość: **KOBYLA GÓRA**

5. Obiekt (nazwa jak w karcie)

6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

2. Gmina: **KOBYLA GÓRA**

KOŚCIÓŁ EWANGELICKI

ZDJĘCIA

3. Powiat: **OSTRZESZOWSKI**

4. Województwo: **WIELKOPOLSKIE**

33.

34.

- 33. Widok na prezbiterium z chóru muzycznego.
- 34. Prezbiterium.
- 35. Mensa ołtarzowa w prezbiterium.
- 36. Balustrada chóru muzycznego.
- 37. Słup wspierający chór muzyczny.

Wkładkę założył: **dr Marcin Szeląg, 2005r.**

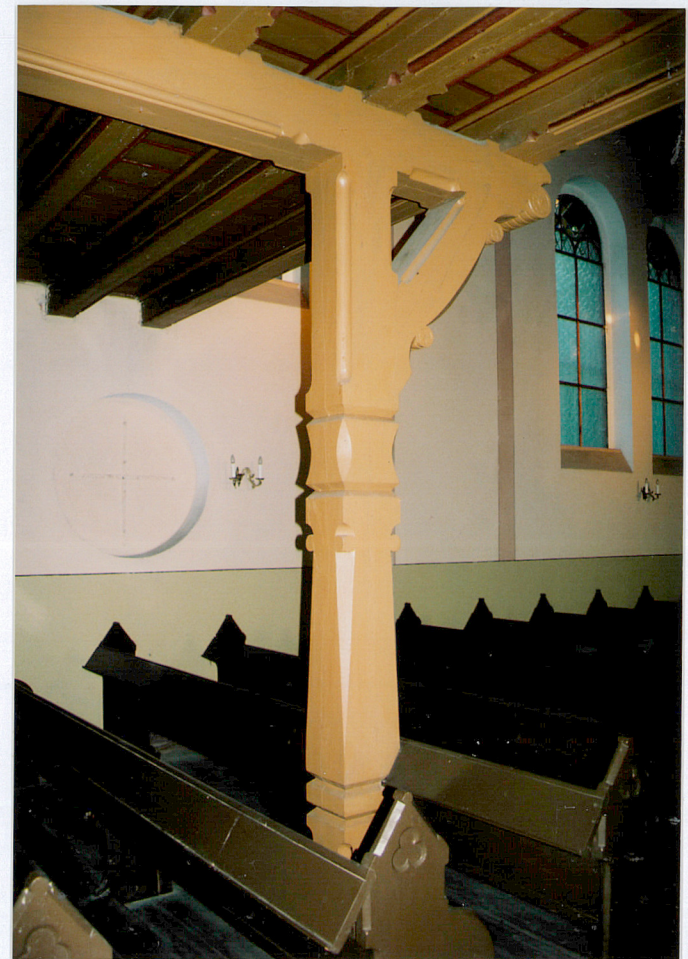
Miejsce przechowywania negatywów: **Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu.**

35.

36.

37.

1. Miejscowość: **KOBYLA GÓRA**

5. Obiekt (nazwa jak w karcie)

6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

2. Gmina: **KOBYLA GÓRA**

KOŚCIÓŁ EWANGELICKI

ZDJĘCIA

3. Powiat: **OSTRZESZOWSKI**

4. Województwo: **WIELKOPOLSKIE**

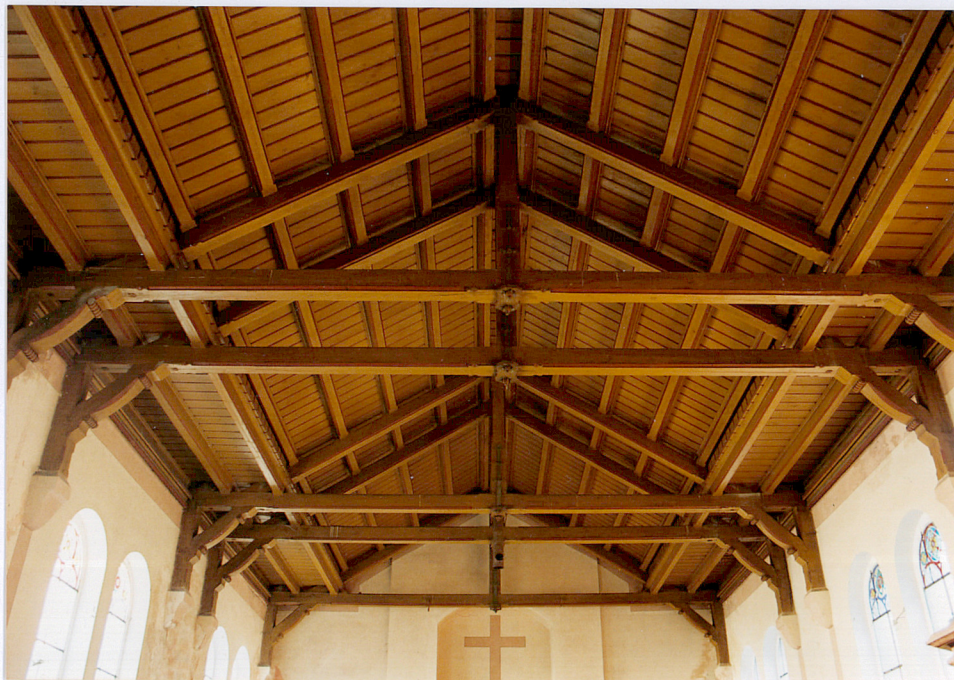
38.

39.

Wkładkę założył: **dr Marcin Szelaąg, 2005r.**

Miejsce przechowywania negatywów: **Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu.**

40.

41.

42.

- 38. Ambona.
- 39. Otwór drzwiowy z prezbiterium do zachodniej zakrystii.
- 40. Strop, widok w kierunku północnym.
- 41. Strop, widok w kierunku południowym.
- 42. Stolarka głównych drzwi wejściowych od strony wnętrza.

1. Miejscowość: KOBYŁA GÓRA	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina: KOBYŁA GÓRA	KOŚCIÓŁ EWANGELICKI	ZDJĘCIA
3. Powiat: OSTRZESZOWSKI		
4. Województwo: WIELKOPOLSKIE		

43.

44.

Wkładkę założył: **dr Marcin Szelaąg, 2005r.**

Miejsce przechowywania negatywów: **Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu.**

43. Schody na chór muzyczny.
44. Stolarka drzwi chóru muzycznego.
45. Schody na wieżę.

45.

1. Miejscowość: KOBYLA GÓRA	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina: KOBYLA GÓRA	KOŚCIÓŁ EWANGELICKI	ZDJĘCIA
3. Powiat: OSTRZESZOWSKI		
4. Województwo: WIELKOPOLSKIE		

46.

- 46. Wnętrze zakrystii zachodniej.
- 47. Widok ogólny na kościół i otoczenie.
- 48. Bruk przed elewacją frontową.
- 49. Ogrodzenie terenu przykościelnego.

Wkładkę założył: **dr Marcin Szeląg, 2005r.**Miejsce przechowywania negatywów: **Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu.**

42.

48.

49.